

Maakuntajohtajan ja vastualuejohtajien katsaukset

LLHall 02.12.2024 § 158

Hallitus kuulee maakuntajohtajan ja vastualuejohtajien katsaukset ajankohtaisista asioista ja liiton keskeisestä toiminnasta edellisen hallituksen kokouksen jälkeen.

Vs. maakuntajohtaja Hannu Takkula:

Tervehdys

Lapin liiton lausunnot Pohjoisen ja Itäisen Suomen ohjelmiin

Aluesuunnittelu / suunnittelujohtaja Paula Qvick:

- Yleistä
 - Lausuntopyyntöjä odotellaan edelleen LIIKENNE 12:sta, Väyläviraston investointisuunnitelmasta, alueidenkäyttöä koskevan lain uudistuksesta. Lausunto tuulivoiman kompensatioselvityksestä tehty lausuntopalveluun.
 - Useista Lapin tuulivoimahankkeista ym. kaavahankkeista valmisteltu YVA- ja kaavalausuntoja.
- Maakuntakaavoitus
 - Lausunto Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 valituksiin on lähetetty Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 30.10.
 - Odotamme edelleen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöstä Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavasta tehdyistä valituksista.
 - Lapin maakunnan 1. vaihemaakuntakaava (turvallisuus ja liikenne eli TULI) osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja vireille tuloa valmisteltu 2.12. maakuntahallitukseen.
 - Lapin ampumarataseelvitys ja kehittämissuunnitelma käynnistynyt, konsulttina FCG. Selvitys perustuu ampumaratalakiin, jonka mukaan liiton on ylläpidettävä ajantasaista tietoa ampumaradoista ja niiden kehittämisestä. Edellinen selvitys on n. 10 vuotta vanha.
 - Saamelaiskäräjien kanssa oli neuvottelu 19.11., yhdessä LAPPI-sopimuksen kanssa
 - neuvoteltu 26.11 Soklin kaivoshankkeen mahdollisista muutostarpeista maakuntakaavaan.
- Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaava
 - Joulukuun alussa valmistunee NATURA -arvioinnin päivitys, josta liitto pyytää lausunnot ELY:ltä, Metsähallitukselta ja maanomistajilta.
- Liikennejärjestelmä
 - Lapin liikennestrategia 2050 valmisteltu 2.12.24 maakuntahallitukseen.
 - Neuvoteltu Itä-Lapin kanssa 13.11. ja kuntajohtajapalaverissa 22.11.
- NEW NORTH
 - Työpaketin 2. konsultti valittu 3.11 ja WSP Finland aloittaa työpaketit työstämisen joulukuussa
 - Osallistuttu Rajaton turvallinen ja elinvoimainen pohjoisen -hankeen tilaisuuksiin Muonio 12.11., Kittilä 13.11., Enontekiö 13.11. ja Pajala 28.11. ja Itä-Suomen liikenneseminaariin.
- Aurinko- ja tuulivoimaseelvitys
 - Selvitys valmistunut ja saatavilla liiton kotisivuilta. Ympäristöministeriölle lähetetty maksatushakemus ja loppuraportti.
- Merialuesuunnittelu

- MSP-päivät käynnistävät visiovaiheen 27.-28.11.2024

Kehittäminen ja rahoitus / kehittämisjohtaja Päivi Ekdahl:

Vs. maakuntajohtaja (kehittämisjohtaja), hallintojohtaja sekä Lounaistuuli- hankkeen projektipäällikkö sekä Lapin liiton hallituksen edustaja Tanja Joono osallistuivat 29.-31.10. **EU Itämeristrategian vuosifoorumiin Visbyssä**. Foorumissa järjestettiin myös CPMR Itämerikomission työpaja, jossa vs. mkj esitteli Lapin liiton johdolla toteutetun, EU Itämeristrategian Action Plan – päivitykseen liittyviä sisällöllisiä tai toimintatapaan liittyviä tarpeita selvittäneen kyselyn tuloksia. Tanja Joono osallistui paneelikeskusteluun työpajassa ”The European Arctic – a Driver For a More Sustainable and Resilient Baltic Sea Region” ja Päivi Ekdahl panelistina sessioon ”What Does the Future of Regional Innovation Collaboration in the Baltic Sea Region Look Like in the Next Programming Period Post-27?”, joten Lapin näkyvyys foorumissa oli hyvä.

Kehittämisjohtaja osallistui **Suomen maakuntajohtajien opintomatkalle Firenzeen 5.-6.11.** Ohjelmaan sisältyi tapaamisia mm. paikallisen aluehallinnon, alueen EU-edunvalvonnan, EU-rahoitusohjelman hallintoviranomaisen, energiatukia hallinnoivan viranomaisen, Firenzen kunnan edustajien sekä Eurooppa-yliopiston kanssa.

Pohjoiskalotin neuvoston syyskokous pidettiin Luulajassa 19.11, Lapista kokoukseen osallistui maakuntajohtajan sijaisena kehittämisjohtaja sekä Lapin liiton hallituksen edustaja Tanja Joono. Kokouksessa kuultiin alueiden ajankohtaiskatsaukset, sihteeristön ja rajaneuvontatoimistojen toimintakatsaukset, kuvaus Pohjoismaisesta aluekehityksen ja aluesuunnittelun yhteistyöohjelmasta 2025-2030, luovutettiin neuvoston puheenjohtajuus Nordlandista Norrbotteniin sekä käsiteltiin puheenjohtaja-alueena vuoden 2025 alussa aloittavan Norrbottenin suunnitelma toimintaohjelmaksi. Kokouksen päätteeksi keskusteltiin päivällisen yhteydessä Pohjoismaisen aluekehityksen virkamieskomitean edustajien kanssa. Aluekehityksen virkamieskomitea mm. päättää rajaneuvostojen rahoituksesta ja tuottaa aluepoliittisen ohjelman.

Kehittämisjohtaja Päivi Ekdahl sekä Lapland Mining Hub- hankkeen projektipäällikkö Ida Paaso osallistuivat 26.-27.11. Ranskan Bordeauxissa DG Reformin rahoittaman Technical Support- rahoitusvälineellä rahoitetun **kaivannaisalan verkostohankkeen työpajaan**. Työpajassa esiteltiin OECD:n toteuttaman selvityksen ”Enhancing Mining regions to support the EU green transition” tuloksia (keskeneräinen), hankkeessa mukana olevien maakuntien (Suomesta Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Pohjois-Karjala ja Keski-Pohjanmaa; Espanjasta Andalusia; Portugalista Alentejo ja Centro, Ruotsista Örebro ja Ranskasta Nouvelle Aquitaine) roolia ja kokemuksia kaivannaishankkeiden ja paikallisen kehittämisen yhteistyöstä ja paikallisen hyväksyttävyyden vahvistamisesta sekä alueiden roolista kestävään kaivannaistoimintaan liittyvien innovaatioiden edistämisestä ja PK-yritysten roolista arvoketjuissa. Työpaja tuotti sisältöä OECD:n käynnissä olevaan selvitystyöhön, jolla puolestaan on saatu ja tullaan saamaan näkyvyyttä mm. Euroopan komission pääosastoilla sekä vaikutetaan mahdollisiin tulevien vuosien rahoitushakuihin nostamalla näkyviin keskeisiä haasteita ja vahvuuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa Lapin liiton välittävän toimielimen tehtävään hallintoviranomaisen ohjaus- ja valvontakäynnin helmikuun alussa. Tarkastukseen valmistaudutaan ennakkomateriaalilla ja ennakkotapaamisella, varsinainen ohjaus- ja valvontakäynti on yhden päivän kokous Lapin liiton toimistolla. Käyntiin osallistuu Lapin liiton puolelta välittävän toimielimen edustajia, jotka kertovat prosesseista sekä hallinto- ja valvontajärjestelmästä sekä vastaavat hallintoviranomaisen esittämiin kysymyksiin.

Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) hankehaku 2.12.2024-28.2.2025, hakuinfo (Teams) 9.12. klo 13-14

Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) hankehaku 7.1.2025-28.2.2025

Vaikuttaminen / yhteysjohtaja Heli Knutars:

Lapin Ystävävien ilta Bottalla Helsingissä 17.12. Lopullisiksi teemoiksi valikoituivat Lappi Brändi ja Pohjoinen ohjelma
Tulossa joulukuussa puolueiden Lapin piirien toiminnanjohtajille suunnattu glögitalaisuus Lapin liitolla, aiheena mm. Lapin liiton edunajamisen ajankohtaiset asiat

Lapin TE 24 -koordinaatiohanke

Hanke päättyy 31.12.2024 TE 24 -uudistuksen astuessa voimaan 1.1.2025. Hankkeen loppuseminaari "Yhteistyö TE 24 -uudistuksessa" pidettiin Kemissä Pohjoisen yhteiset voimat -tapahtuman yhteydessä 31.10.2024 hyödyntäen osallistavia menetelmiä.

Hanke on tukenut alueiden valmistelua ja erityisesti niiden välisen yhteistyön muotoutumista. Hankkeen loppujulkaisu "Lapin työllisyysalueiden yhteistyön periaatteet" julkaistiin loppuseminaarin yhteydessä ja on liitteineen luettavissa hankkeen verkkosivuilta. Periaatteet ovat luonteeltaan enemmän maakunnallinen keskustelun avaus kuin perinteinen strategia. Asiakirjasta on tehty päivitettävä, jotta se tukee työllisyysalueiden yhteistyön rakentumista ja alueiden toimintakulttuurien muotoutumista. Liiton sivuilla julkaistu blogikirjoitus 18.11.2024 käsittelee muutosta yhteistyön ja myös työttömän näkökulmasta.

MountResilience-hanke

Enontekiöllä ja Utsjoella on auki Luonnonvarakeskuksen tekemä PPGIS kysely. Kysely suunniteltiin Lapin demopartnerien, molempien kuntien poronhoitajien, matkailuyrittäjien ja kuntalaisten kanssa. Vastaaja voi profiloitua poronhoitajaksi, matkailuyrittäjäksi, kuntalaiseksi tai vierailijaksi. Kyselyssä selvitetään mm. ilmastonmuutoksen vaikutuksia alueen ympäristöön. Kyselyn linkki löytyy mm. Lapin liiton nettisivuilta. Kyselyn tuloksia tullaan hyödyntämään esim. Kuntien sopeutumissuunnitelmissa.

-Hankkeen sisäinen monitorointi- ja evaluointipalaveri pidettiin 25.11.2024. Monitorointi ja Evaluointipalaverissa tarkasteltiin Lapin demon toimenpiteiden etenemistä, kohdattuja haasteita ja mahdollisia avuntarpeita. Monitorointi ja evaluointipalavereita pidetään vuosittain.

-Ilmastonmuutos ja matkailu-webinaari pidettiin 21.11.2024. Tallenteeseen löytyy linkki Lapin liiton nettisivuilta. Seuraava Lappi muuttuvassa ilmastossa webinaarisarjan webinaari liittyy ilmastonmuutokseen ja hyvinvointiin. Webinaari pidetään 3.12.2024 kello 15-16.

-Sopeutumiskoulutusten puitteissa pidettiin 21.11 palaveri Saamelaisalueen koulutuskeskuksen (SAAK) kanssa ja suunniteltiin yhteistyötä. Matkailun sopeutumiskoulutuksen sisältösuunnitelma on edistyt hyvin ja tarkentunut. Poronhoitajien sopeutumissuunnitelmat ovat vielä alkutekijöissä.

-3.12.2024 on Kansallinen luonnonvara-alojen sopeutumispäivä Helsingissä, jossa MountResilience-hanketta esitellään. Esityksen hyvänä käytänteenä on poronhoitajien sopeutumismallit. Hanke on kutsuttu myös puhumaan 8.1.2024 Helsinkiin Arktiset tulevaisuudet tapahtumaan

-MountResilience-hanke on ilmoittautunut Annual reindeer husbandry conferenssiin Alttaan (posteri, Abstracti ja puheenvuoro).

-Hanke on suunnitellut Acaf ja ilmastostrategiahankkeen kanssa kunnille suunnattavaa ilmastoverkoston, joka tapaa ensimmäisen kerran Rovaniemellä 17.12.2024 ja tällä hetkellä osallistujia on 8:sta kunnasta. Tapahtumaan voi ilmoittautua 13.12.2024 asti.

Eesitys Hallituksen puheenjohtaja:

Hallitus merkitsee maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset tiedoksi.

Päätös Hallitus merkitsi vs. maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset tiedoksi.